

валь – це засіб для пізнання нового, отримання задоволення від прекрасного та можливість для широкого спілкування.

Аналіз змісту Луцьких фестивалів свідчить про те, що вони є перспективними не лише для розширення галузі розважального туризму, а й пізнавального.

Література:

1. www.Japan4all.ru
2. www.germanyclub.ru
3. ww.madeiraislands.ru
4. vv.pragywinter.com
5. w.hrbicesnow.com
6. vvvvv.karpaty.net.ua

ПОЛТАВЩИНА ЯК ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНИЙ ОБ'ЄКТ

Людмила Скиба, Людмила Кушнір

*Полтавський національний педагогічний університет
імені В.Г. Короленка*

Постановка проблеми. Сьогодні, в складний час становлення молоді України держави, дослідники наполегливо шукають шляхи і методи ефективного господарювання в нових умовах. Активно реформується економіка країни, підтримується творча ініціатива, впроваджуються новітні технології.

Останнім часом у світі все більшого розмаху набуває туризм як нова форма діяльності, що служить високим цілям збереження природних ландшафтів та історичних пам'яток. Тому особливо перспективно розвивати туризм на територіях, що мають значну історичну та культурну спадщину та багаті привабливими природними ландшафтами. Одним із таких місць, безперечно, є Полтавщина. Збереження природи, національних та історичних пам'яток має базуватися перш за все на економічних за-

садах. Тільки таким чином можна досягти значних позитивних результатів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні аспекти туристсько-рекреаційної сфери діяльності поєднали методологію ландшафтознавства, географії туризму, екології, соціології, економіки, історії, культурології та інших наукових галузей. Методологічною основою географії та економіки туризму, вивчення туристсько-рекреаційних ресурсів є наукові положення та розробки О.Бейдика, С.Дубчак, С.Уліганець, С.Шелестюк, В.Мацоли, І.Смаля, І.Філоненка, М.Крачила, Л.Олійника, О.Любіцевої та ін. зокрема застосовувались такі методи: історично-порівняльний, класифікації та типології, системно-структурного аналізу та інші.

Виклад основного матеріалу. Полтавська область має значний потенціал для розвитку туризму і рекреації. Вона розташована на перехресті важливих економічних, історично обумовлених шляхів між сходом і заходом, північчю і півднем, а також є екологічно чистим регіоном, який не постраждав від наслідків Чорнобильської катастрофи. Знаходиться в лісостеповій зоні, має сприятливі природно-кліматичні умови для організації відпочинку і туризму: ліси, значна кількість річок та озер, живописні ландшафти [3].

На Полтавщині природне багатство доповнюють курорти міст Миргорода й Гадяча, селищ Великої Багачки й Нових Санжар. В районах джерел мінеральних вод діє багато санаторіїв, будинків відпочинку, туристичних баз.

До найбільших природно-заповідних територій області за площею відносять Полтавський парк-пам'ятку садово-паркового мистецтва, регіональний ландшафтний парк Нижньоворсклянський, Диканський, Кременчуцький [1].

Економіко-географічне положення Полтавщини сприятливе для розвитку туристичного бізнесу. По-перше, розташування по відношенню до основних ринків збуту туристичних послуг – містам-мільонерам – дуже вдале для розвитку внутрішнього туризму вихідного дня. Розташована область між Києвом, Харковом та Дніпропетровськом, жителі яких потребують відпочинку. По-друге, вигідне транспортно-географічне положення: Київ та Харків по-

еднані автомобільною магістраллю Європейського значення Е 40 з якісним покриттям. Між цими містами розташована Полтава, основний туристичний центр Полтавської області. Транспортна доступність цього міста для індивідуального автомобільного транспорту складає 1-1,5 години від Харкова та 3,5-4,5 години від Києва, прямого автомобільного сполучення з Дніпропетровськом немає, якість дорожнього покриття невисока. Для міжнародного туризму велике значення має рівень розвитку авіаційного транспорту. В рамках підготовки до проведення футбольного чемпіонату Євро-2012 в Україні розпочато реконструкцію аеропортів. За рішенням комісії УЕФА, Харків буде приймати матчі Євро-2012, а Полтавський аеропорт буде резервним.

Для обслуговування туристів також можна використовувати залізничне сполучення. Між Києвом та Харковом (через Полтавську область: Гребінку, Миргород, Полтаву), Кременчуком та Харковом (через Полтаву), Кременчуком та Києвом (через Полтаву) курсують комфортабельні швидкісні поїзди – експresi. Транспортна доступність від Харкова – близько 1,5 години, Києва – 3,5 години.

Отже, географічне положення Полтавщини є вигідним для розвитку туризму, оскільки область має вдале розташування по відношенню до основних ринків збуту туристичних послуг та вигідне транспортно-географічне положення.

Для залучення іноземного туриста кожна країна має певні абсолютні конкурентні переваги на світовому ринку. Абсолютні – тому що ніде більше у світі немає саме таких абсолютних переваг, серед яких: національні страви, напої; культурна атмосфера, мова, традиційні костюми, музика, пісні, фестивалі, ярмарки, легенди, історія; особливості характеру, поведінки, традиційного побуту населення; архітектурне надбання; унікальні ландшафти, пам'ятки садово-паркового мистецтва; унікальні лікувальні джерела; сувеніри, вироби ручної роботи, що мають чітке національне забарвлення.

Розроблені заходи по популяризації історико-культурних цінностей Полтавської області, згідно з яких будуть розроблені нові маршрути національної системи «Намісто Славутича», «Чумацькими

шляхами Полтавщини», «Дзвони Собору», навчально-пізнавальний та оздоровчий маршрут «Екологічна стежинка».

Сам по собі рекреаційний ресурс, яким унікальним би він не був, може бути достатньою умовою для розвитку туризму. Інфраструктурний комплекс також має бути на високому рівні розвитку. Розвиток туристського бізнесу забезпечує мережа готелів та будинків відпочинку. Незважаючи на широку відомість, зручне розташування в центрах міст, низькі ціни, вони все ж таки не можуть забезпечити хороший рівень заповнюваності у зв'язку з відсутністю сервісу належної якості. Однак, необхідно відмітити, що за останні 10 років з'являються невеликі готелі, що пропонують конкурентоздатні послуги: «Палаццо», «Галерея», «Алея Гранд», «Рив'єра», «Україна» в Полтаві, міні-готелі на трасі Е 40, «Миргород», «Онтаріо» в Кременчуці. Більшість їх зосереджені у Полтаві, Миргороді та Кременчуці.

Культурноісторичні об'єкти області в межах охоронних зон мають спеціально визначені автобусні стоянки для туристсько-екскурсійних груп. Залізниці та автовокзали обласного центру володіють наочною інформацією щодо туристичної інфраструктури міста. Працює обласний центр туристичної інформації в Полтавському краєзнавчому музеї.

За даними дослідження, проведеного обласним Центром туристичної інформації серед туристів, які відпочивають в області, градація пріоритетів вибору рекреаційно-туристичних об'єктів розподілилась таким чином: екологічно чиста, самобутня природа, загальне оздоровлення, традиційна та домашня кухня; розширення світогляду, спілкування; пізнання культури, історії, ознайомлення з найвизначнішими пам'ятками; лікування; маршрути з активним способом пересування (кінні, на туристичних байдарках, круїзи річковим транспортом, вело маршрути тощо); полювання, рибалка; наукові дослідження, етнографічні маршрути, археологічні пам'ятки; зручне сполучення та невисокі ціни [2].

До найцікавіших об'єктів туризму в Полтавській області відносять такі: Хрестовоздвиженський собор 1699-1709 рр.; Ансамбль Круглої площі та Монумент Слави 1805-1811 рр.; пам'ятник Петру

І 1849 р.; Триумфальна арка 1820 р.; Мгарський монастир XVII-XIX ст.; керамічний технікум 1846 р.; будинок водолікарні 1914-1917 рр.; Великосорочинський історико-краєзнавчий музей; літературно-меморіальний музей М.В. Гоголя; садиба і парк с. Березова Рудка XVIII-XIX ст.; державний музей-заповідник українського гончарства; фабрика художньої кераміки; державний музей-заповідник М.В. Гоголя; державний музей-заповідник педагога А.С. Макаренка; меморіальний комплекс садиба філософа і поета та пам'ятник Г.С. Сковороди; краєзнавчий музей (колишній будинок земства) 1903-1908 рр.; пам'ятний знак на честь 800-річчя заснування Полтави 1974 р. [3].

Область має все необхідне для розвитку туризму: природні умови, історико-культурні, матеріальні, людські ресурси. Туризм може й повинен стати одним з найефективніших засобів одержання прибутків, стимулювання ринкових відносин, активного впливу на розвиток суміжних галузей економіки, зайнятості населення, поліпшення роботи з охорони пам'яток історії, підвищення культурного рівня населення [2].

Висновки. Аналіз туристично-краєзнавчих об'єктів свідчить, що Полтавщина має сприятливе для розвитку внутрішнього туризму розташування по відношенню до основних ринків збуту туристичного продукту. Дослідження та використання туристично-рекреаційних об'єктів Полтавщини в цілому та її культурної спадщини зокрема є недостатнім. Це пов'язано в першу чергу з відсутністю їх чіткого, належного рівня реклами, незадовільним станом інфраструктури і – що особливо турбує – поганою збереженістю пам'яток, обумовленою відсутністю фінансування та інституту меценатства.

Література:

1. Погурельська Т.В. Полтавська область: Географічний атлас: Моя мала Батьківщина / Т.В. Погурельська. – К.: ТОВ «Видавництво «Мапа», 2004 – 20 с.
2. who-is-who. com. ua
3. www. Kultura. pl. ua